

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. marraskuuta 2023
(OR. fr)

5442/03
DCL 1

ENV 32
JUSTCIV 5
IND 3

TURVALLISUUSLUOKITUKSEN POISTAMINEN¹

Asiakirja: ST 5442/03 RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Päivämäärä: 17. tammikuuta 2003

Muuttunut jakelu: Julkinen

Asia: Suositus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan Euroopan yhteisön puolesta neuvottelut vaarallisen toiminnan aiheuttamaa valtioiden rajojen yli ulottuvaa vahinkoa koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta tehtävästä sopimuksesta maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn yleissopimuksen sekä teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista tehdyn yleissopimuksen soveltamisalalla.

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena toisinto asiakohdassa mainitusta asiakirjasta, jonka turvallisuusluokitus on poistettu.

Tämän asiakirjan teksti on sama kuin edellisen toisinnon teksti.

¹ Euroopan komissio poistanut asiakirjan turvallisuusluokan 26. syyskuuta 2023.

RESTREINT UE

EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO

Bryssel, 17. tammikuuta 2003 (20.01)
(OR. fr)

5442/03

RESTREINT UE

ENV 32
JUSTCIV 5
IND 3

SAATE

Lähetäjä: Euroopan komission pääsihteerin puolesta Sylvain BISARRE, johtaja
Saapunut: 14. tammikuuta 2003
Vastaanottaja: Javier SOLANA, pääsihteerin, korkea edustaja

Asia: Suositus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan Euroopan yhteisön puolesta neuvottelut vaarallisen toiminnan aiheuttamaa valtioiden rajojen yli ulottuvaa vahinkoa koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta tehtävästä sopimuksesta maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn yleissopimuksen sekä teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista tehdyn yleissopimuksen soveltamisalalla

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena komission asiakirja – SEC(2003) 23 lopull.

Liite: SEC(2003) 23 lopull.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 13.01.2003
SEK(2003) 23 lopull.

RESTREINT UE

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

komission valtuuttamisesta aloittamaan Euroopan yhteisön puolesta neuvottelut vaarallisen toiminnan aiheuttamaa valtioiden rajojen yli ulottuvaa vahinkoa koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta tehtävästä sopimuksesta maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn yleissopimuksen sekä teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista tehdyn yleissopimuksen soveltamisalalla

(Komission esittämä)

PERUSTELUT

TAUSTAA

Romaniassa tammikuussa 2000 sattuneen Baia Maran syanidivuodon ja Sveitsin hallituksen sen johdosta toteuttamien toimenpiteiden jälkeen elimet, jotka hallinnoivat vuonna 1992 Helsingissä tehtyjä YK:n Euroopan talouskomission yleissopimuksia, joista toinen koskee maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelua ja käyttöä, jäljempänä 'vesien suojelua koskeva yleissopimus', ja toinen teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvia vaikutuksia, jäljempänä 'teollisuusonnettomuuksia koskeva yleissopimus', päättivät siviilioikeudellista vastuuta koskevien järjestelmien puutteiden korjaamiseksi, että

- aloitetaan hallitustenvälinen neuvotteluprosessi tavoitteena sopimus valtioiden rajojen yli ulottuvaa vaarallisesta toiminnasta aiheutunutta vahinkoa koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta edellä mainittujen yleissopimusten soveltamisalan rajoissa, jäljempänä 'sopimus'
- tätä tarkoitusta varten muodostetaan osanottajamäärältään avoin hallitustenvälinen työryhmä, jonka tehtävänä on luonnostella edellä mainittu sopimus. Sopimus hyväksyttäisiin jossakin tulevassa yhteisessä erityiskokouksessa, mahdollisesti Euroopan ympäristöä käsittelevän ministerikokouksen yhteydessä Kiovassa 23.–25. toukokuuta 2003.

Työryhmän ensimmäiset neljä kokousta on pidetty marraskuussa 2001, helmikuussa 2002, toukokuussa 2002 ja syyskuussa 2002. Kokouksia on vielä tarkoitus pitää marraskuussa 2002 ja helmikuussa 2003, ja myös lisäkokouksia voidaan kutsua koolle tarpeen mukaan.

Euroopan yhteisö on sekä vesien suojelua koskevan yleissopimuksen että teollisuusonnettomuuksia koskevan yleissopimuksen sopimuspuoli.

SIVIILIOIKEUDELLISESTA VASTUUSTA TEHTÄVÄN SOPIMUKSEN TAVOITTEET JA SOVELTAMISALA

Luonnosteltavalla sopimuksella on tarkoitus säännellä siviilioikeudellista vastuuta vahingoista tapauksissa, jotka kuuluvat jommankumman edellä mainitun yleissopimuksen eli YK:n Euroopan talouskomission vesien suojelua koskevan yleissopimuksen tai teollisuusonnettomuuksia koskevan yleissopimuksen soveltamisalaan. On myös tarkoitus, että sopimuksella voidaan muuttaa kyseisiä yleissopimuksia, jos perustettava siviilioikeudellista vastuuta koskeva järjestelmä niin edellyttää.

Sopimuksen tavoitteena on siis luoda siviilioikeudellista vastuuta koskeva kattava järjestelmä ja varmistaa riittävä ja nopea korvaus vahingoista, jotka aiheutuvat kyseisen sopimuksen sopimuspuolille kuuluvissa valtiosta toiseen ulottuvissa vesistöissä tapahtuvien teollisuusonnettomuuksien rajat ylittävistä vaikutuksista (1 ja 3 artikla). Sopimuksen soveltamisalaan on tarkoitus sisällyttää perinteiset vahingot (henkilö- ja omaisuusvahingot) sekä ympäristövahingot. Tässä tarkoituksessa sopimus takaisi vahingosta kärsineille ankaran vastuun järjestelmään perustuvan oikeussuojan saastuttajaa vastaan. Tätä täydentäisi rajallinen määrä vastuusta vapautumisen perusteita (4 artikla) ja siihen liittyisi vaatimus taloudellisista turvajärjestelyistä (11 artikla).

Ankaran vastuun järjestelmää täydennetään lisäksi tuottamukseen perustuvalla vastuulla, jos kyseessä on tahallinen teko tai laiminlyönti tai törkeä huolimattomuus, asiaa koskevien kansallisen lainsäädännön sääntöjen mukaisesti (5 artikla). Sopimuksessa määrättäisiin ankaraan vastuuseen perustuvan korvausvelvollisuuden rajoista, mutta tuottamukseen perustuva vastuu olisi rajaton (9 artikla).

Sopimukseen sisältyy myös lisämääräyksiä tulevien järjestelyjen toimivuuden varmistamiseksi (ks. esimerkiksi 10 artiklassa korvausvastuun aikarajat ja 13–17 a artiklassa menettelyt).

Sopimukseen on lisäksi tarkoitus sisällyttää määräyksiä, jotka turvaavat mahdollisuuden tiedon saantiin sekä oikeussuojaan Århusin yleissopimuksen nojalla vahvistettujen periaatteiden mukaisesti (11 a artikla).

Menettelyjen osalta sopimusluonnokseen sisältyy muun muassa määräyksiä, jotka käsittelevät toimivaltaisia tuomioistuimia (13 artikla), toisiinsa liittyviä kanteita (14 artikla) ja tuomioiden vastavuoroista tunnustamista ja täytäntöönpanoa (17 artikla).

YHTEISÖN TOIMIVALTAAN KUULUVAT ASIAT

3.1. Jaettuun toimivaltaan kuuluvat asiat

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisö on toimivaltainen tekemään kansainvälisiä sopimuksia ja panemaan täytäntöön niistä johtuvia velvoitteita, joilla osaltaan edistetään EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan 1 kohdassa lueteltujen tavoitteiden saavuttamista.

Yhteisön ympäristöpolitiikan tavoitteet vahvistetaan perustamissopimuksen 174 artiklan 1 kohdassa seuraavasti:

- ympäristön laadun säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen
- ihmisten terveyden suojeleminen
- luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö
- sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin.

EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhteisön ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon yhteisön eri alueiden tilanteiden erilaisuus huomioon ottaen. Ympäristöpolitiikka perustuu ennalta varautumisen periaatteelle sekä periaatteille, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä, ympäristövahingot olisi torjuttava ensisijaisesti niiden lähteellä ja saastuttajan olisi maksettava.

Ympäristövahinkovastuuta soveltamalla pyritään siihen, että saastuttaja maksaa aiheuttamansa vahingon korjaamisen.

Tällöin ympäristövahinkovastuu

- toteuttaa EY:n perustamissopimuksen keskeisiä ympäristöperiaatteita

- varmistaa ympäristön puhdistamisen ja ennallistamisen
- kannustaa toimijoita noudattamaan ympäristölainsäädäntöä aukottomasti
- parantaa, vaikka vain vähäisessäkin määrin, sisämarkkinoiden toimivuutta.

Määräämällä kattavasta siviilioikeudellisen vastuun järjestelmästä ja valtiosta toiseen ulottuvissa vesistöissä tapahtuvien teollisuusonnettomuuksien rajat ylittävien vaikutusten aiheuttamien vahinkojen riittävästä ja nopeasta korvaamisesta sopimus edistää osaltaan, perustamissopimuksen 174 artiklan mukaisesti, yhteisön ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamista ja täytäntöönpanoa.

Edellä kuvattujen sopimusluonnoksen yleisesti sovellettavien määräysten lisäksi se sisältää määräyksiä, jotka ovat yhteneviä yhteisön voimassa olevan lainsäädännön (tiedonsaanti) ja käsiteltävänä olevan säädösehdotuksen (ympäristövahinkovastuu) kanssa.

3.1.1. Ehdotus ympäristövahinkovastuusta annettavaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi

Lainsäädäntöehdotusten osalta on paikallaan muistaa, että komissio hyväksyi 23. tammikuuta 2002 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi².

Direktiivillä perustetaan ympäristövahinkovastuuseen perustuva järjestelmä, jonka avulla tulevat ympäristövahingot voidaan ehkäistä tai korjata. Ympäristövahinkovastuu koskee tiettyjen rajattujen toimintojen harjoittamisesta aiheutuvia ympäristövahinkoja ja niiden välittömiä uhkia, yhteisön laajuisesti ja kansallisesti suojattuun biologiseen monimuotoisuuteen ja vesipolitiikan puitteiden direktiivin (2000/60/EY)³ soveltamisalaan kuuluviin vesistöihin kohdistuvia vahinkoja sekä maaperän saastumista, josta on ihmisten terveydelle vakavaa haittaa.

Ympäristövahinkojen ehkäisemisen tai korjaamisen kustannuksista korvausvastuuseen mahdollisesti asetettavia tahoja olisivat direktiiviehdotuksen liitteessä I lueteltujen vaarallisten tai mahdollisesti vaarallisten toimintojen harjoittajat. Näitä ovat muun muassa sellainen toiminta, jonka yhteydessä vesistöihin tai ilmaan vapautuu vaarallisia kemikaaleja, kuten vaarallisia kemikaaleja tuottavat laitokset, kaatopaikat ja jätteidenpolttolaitokset.

Ehdotuksen mukaan direktiiviin sisältyisi myös tiettyjä poikkeuksia ja vastuusta vapautumisen perusteita. Esimerkiksi päästöihin, joita varten on saatu lupa, ei liittyisi korvausvastuuta. Vastuusta vapautettaisiin myös toiminnat ja päästöt, joita ei tieteellisen ja teknisen tietämyksen perusteella pidetty vahingollisena niiden toteuttamis- tai tapahtumahetkellä. Kumpaakaan edellä mainituista poikkeuksista ei kuitenkaan sovelleta huolimattomasti toimineisiin toiminnan harjoittajiin.

Edellisen lisäksi myös toiminnan harjoittajat, joiden on todettu toimineen huolimattomasti heidän harjoittaessaan jotakin liitteessä I mainitsematonta ammatillista toimintaa, voidaan

² KOM(2002) 17 lopullinen, EYVL L 151 E, 25.6.2002, s. 132.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

asettaa korvausvastuuseen biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuneen vahingon estämisen tai korjaamisen kustannuksista.

Ehdotetussa korvausvastuujärjestelmässä viranomaisilla tulisi olla tärkeä asema sikäli, että ne varmistaisivat vastuussa olevan toiminnan harjoittajan suorittavan itse tai rahoittavan tarvittavat ehkäisevät tai korjaavat toimenpiteet.

Valtiosta toiseen ulottuvissa vesistöissä tapahtuneista teollisuusonnettomuuksista aiheutuvat valtioiden rajojen yli ulottuvat erityyppiset ympäristövahingot, jotka kuuluvat luonnostellun sopimuksen soveltamisalaan, kuuluvat jatkossa yhteisön tulevan ympäristövahinkovastuuta koskevan lainsäädännön alaan. Vaikka ehdotus ympäristövahinkovastuusta annettavaksi direktiiviksi ei kata henkilö- eikä esine- tai omaisuusvahinkoja, sekä kyseisessä säädösehdotuksessa että sopimusluonnoksessa on määräyksiä oikeudesta vaatia korvausta kustannuksista, jotka liittyvät vahingoittuneiden valtiosta toiseen ulottuvien vesistöjen kunnostamistoimenpiteisiin tai onnettomuuden sattuessa toteutettuihin toimenpiteisiin.

Tässä yhteydessä on syytä panna merkille, ettei direktiiviehdotuksen määräyksissä, esimerkiksi ympäristövahingon määritelmässä, eroteta toisistaan ”kansallista” ja ”rajojen yli ulottuvaa”. Ehdotetun direktiivin soveltamisalaa olisi tulkittava niin, että se kattaa molemmat vahinkotyypit.

Direktiivin 17 artiklassa (jäsenvaltioiden yhteistyö) ei myöskään kielletä jäsenvaltiota käyttämästä rajojen yli ilmenevien vahinkojen yhteydessä siviilioikeudellista vastuuta koskevia kahdenvälisiä toimia, jos niistä on hyötyä tai ne ovat suorastaan tarpeen kyseisen jäsenvaltion tavoitteiden saavuttamiselle. Jäsenvaltion valitsemien siviilioikeudelliseen vastuuseen liittyvien vaihtoehtoisten toimenpiteiden olisi kuitenkin oltava direktiivin asiaa koskevien määräysten mukaisia.

Koska poikkeuslauseketta ei ole, siviilioikeudellista vastuuta koskevan kahdenvälisen järjestelmän on vastattava olennaisilta osiltaan korvausvastuujärjestelmässä sovellettavia korvausvastuun muotoja, vastuusta vapautumisen perusteita, aikarajoja jne.

Lisäksi on paikallaan todeta, että ympäristövahinkovastuun käsittely kansainvälisessä lainsäädännössä ja yhteisön lainsäädännössä olisi pikaisesti saatava yhtenäiseksi. Tulevista tai parhaillaan käynnissä olevista kansainvälisistä neuvotteluista, joissa on tarkoitus vahvistaa ympäristövahinkovastuuseen liittyvä tavoite ja joissa tällainen EY:n yleinen kanta on esitettävä, voidaan mainita seuraavat esimerkit:

- Baselin yleissopimuksen pöytäkirja vaarallisten jätteiden rajat ylittäviin siirtoihin ja käsittelyyn liittyvästä vahinko- ja korvausvastuusta. Pöytäkirja allekirjoitettiin vuonna 1999 ja odottaa nyt ratifiointia.
- Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja: pöytäkirjan toimeenpanoelimen olisi tehtävä päätös korvausvastuuta koskevien kansainvälisten sääntöjen ja menettelyjen laatimisesta käytävien neuvottelujen avaamisesta sopimuspuolten ensimmäisessä kokouksessa keväällä 2003.
- Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaan työryhmä selvittää sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia korvausvastuukysymyksiä ennen vuoden 2003 päättymistä.

Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista valtuuttaa komissio osallistumaan sopimusluonnosta koskeviin neuvotteluihin.

3.1.2. Mahdollisuus tiedon saantiin ja oikeussuojaan

Jos sopimukseen sisällytetään määräyksiä mahdollisuudesta ympäristötiedon saantiin, tämä sääntelisi myös mahdollisuutta oikeussuojaan tapauksissa, joissa pyydettyjen tietojen toimittamisesta kieltäydytään lainvastaisesti, ja tämä vaikuttaisi todennäköisesti myös asiaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön. Mahdollisuutta ympäristötiedon saantiin säännellään nykyään ympäristöä koskevan tiedon saannin vapaudesta annetulla neuvoston direktiivillä 90/313/EY⁴. Uusi komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ympäristöä koskevan tiedon julkisesta saatavuudesta⁵ esitettiin 29. kesäkuuta 2000 ja on parhaillaan käsiteltävänä.

3.2. Neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 mukaisesti yhteisön yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan kuuluvat asiat

Amsterdamin sopimuksen tullessa voimaan yhteisö sai siviilioikeuden alan oikeudellisen yhteistyön suhteen uutta toimivaltaa, jota se on käyttänyt antamalla asetuksen (EY) N:o 44/2001⁶. Yhteisön asetus sitoo Tanskaa lukuun ottamatta kaikkia jäsenvaltioita. Näin ollen Tanskan ja muiden jäsenvaltioiden välisissä suhteissa sovelletaan edelleen vuoden 1968 Brysselin yleissopimusta.

Asetuksen (EY) N:o 44/2001 antaminen merkitsee, ettei jäsenvaltioilla enää ole toimivaltuuksia sopia kyseiseen säädökseen vaikuttavista uusista velvoitteista. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti jäsenvaltiot menettävät yksin tai yhdessä toimiessaan oikeutensa sitoutua velvoitteisiin kolmansiin maihin nähden heti kun sellaiset yhteiset säännöt, joihin kyseiset velvoitteet voisivat vaikuttaa, tulevat voimaan. Tästä seuraa, että ainoastaan yhteisöllä on toimivalta neuvotella, tehdä ja täyttää tällaisia kansainvälisiä sitoumuksia. Tämän vuoksi on huolehdittava siitä, että komissiolla on käytössään tarvittavat välineet tehtäviensä hoitamiseen.

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan mukaan neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Näin ollen Tanska ei osallistu näitä kysymyksiä koskevan päätöksen tekoon ja voi vapaasti päättää sopimuksen hyväksymisestä. Kuitenkin velvollisuus toimia yhteistyössä EY:n perustamissopimuksen 10 artiklan mukaisesti merkitsee, että sen on kuultava muita jäsenvaltioita asiasta neuvostossa.

Siviilioikeudellista vastuuta koskevaan neuvoteltavana olevaan sopimusluonnokseen sisältyy lisämääräyksiä (13, 14 ja 17 artikla), jotka vaikuttavat tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettuun yhteisön asetukseen. Asetuksen mukaan toimivaltaa koskevia yhdenmukaistettuja sääntöjä sovelletaan silloin, kun vastaajan kotipaikka on jossakin asetuksen soveltamisalaan kuuluvassa jäsenvaltiossa. Asetuksen 4 artiklan mukaan niitä vastaajia vastaan, joiden kotipaikka ei ole jäsenvaltiossa, voidaan nostaa kanne kunkin jäsenvaltion tuomioistuimissa kyseisen jäsenvaltion kansallisten tuomioistuimen toimivaltaa koskevien säännösten mukaan.

⁴ EYVL L 158, 23.6.1990, s. 56. Direktiivi 90/313/EEC–

⁵ KOM(2000) 402 lopullinen, EYVL C 337E, 28.11.2000, s. 156.

⁶ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

Tuomioistuinten toimivaltaa koskevat säännöt

Sopimuksen 13 artiklassa annetaan toimivaltaa koskevat säännöt, joiden mukaan kantaja voi viedä asian tuomioistuimen käsiteltäväksi paikassa, jossa vahinko on kärsitty, jossa teollisuusonnettomuus tapahtui tai jossa vastaajan tavanomainen asuinpaikka tai hänen liiketoimintansa pääasiallinen toimipaikka sijaitsee.

Asetusta sovellettaessa toimivalta määräytyy pääasiallisesti vastaajan kotipaikan mukaan. Lisäksi sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevissa asioissa jäsenvaltiossa kotipaikkaansa pitävä oikeussubjekti voidaan haastaa oikeuteen jäsenvaltiossa, jossa vahingollinen tapahtuma sattui tai saattaa sattua.

Vaikka toimivalta-analyysi onkin alussa sekä sopimuksen että asetuksen mukaan olennaisilta osiltaan sama, eroja saattaa ilmetä vastaisuudessa uuden oikeuskäytännön tai lainsäädännön muutosten johdosta.

Toisiinsa liittyvät kanteet

Sopimuksessa ”toisiinsa liittyvillä kanteilla” tarkoitetaan 14 artiklan 3 kohdassa esitetyn määritelmän mukaan samaa kuin yhteisön asetuksen 28 artiklan 3 kohdassa. Asiakirjojen välillä on kuitenkin sisältöön liittyviä eroja. Ne voidaan analysoida seuraavasti:

- Jos eri sopimuspuolten tuomioistuimissa on vireillä toisiinsa liittyviä kanteita, sopimuksen 14 artiklan 1 kohta takaa muille tuomioistuimille kuin sille, jossa on ensimmäiseksi nostettu kanne, oikeuden keskeyttää menettely jonkun asianosaisen pyynnöstä, mutta vain silloin, kun kanne on vireillä alimmassa oikeusasteessa. Tämä poikkeaa yhteisön asetuksen 28 artiklan 1 kohdasta, jonka mukaan menettelyn voivat keskeyttää kaikki tuomioistuimet, joissa on nostettu kanne, riippumatta siitä, missä oikeusasteessa kanne on vireillä.

- Sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan edellytykset, joissa tuomioistuimet voivat vähentää toimivaltaansa toisen tuomioistuimen hyväksi. Nämä edellytykset poikkeavat olennaisesti asetuksen 28 artiklan 2 kohdassa määrätystä.

Päätelmänä on, että sopimuksen 14 artiklan 2 kohta ja asetuksen 28 artiklan 2 kohta eivät vastaa toisiaan.

Tunnustaminen ja täytäntöönpano

1. Vastavuoroinen tunnustaminen

Vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimuksen 17 artiklan 1 kohta poikkeaa asetuksen 33, 34, 35 ja 37 artiklasta kolmessa suhteessa:

- a) Sopimuksen mukaan vastavuoroisen tunnustamisen edellytyksenä on, että tunnustettavan tuomion antaa sopimuksen sääntöjen mukaan toimivaltainen tuomioistuin ja että tuomio on täytäntöönpanokelpoinen tuomiojäsenvaltiossa. Yhteisön asetuksessa sitä vastoin kielletään yleisesti, että toinen tuomioistuin tutkisi ensimmäisen tuomioistuimen toimivaltaa. Lisäksi asetukseen ei sisälly täytäntöönpanokelpoisuutta koskevia edellytyksiä.

- b) Sopimuksessa asetetaan tunnustamisen ehdoksi lisäksi se, ettei tunnustettavaan tuomioon enää ole tavanomaista muutoksenhakuoikeutta, kun taas yhteisön asetuksen mukaan tuomioistuin, jolta tunnustamista haetaan, voi keskeyttää menettelyn, jos tunnustettavaan tuomioon on haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.
- c) Useimmat syyt, joilla tunnustaminen voidaan perustellusti evätä, ovat sopimuksessa erilaiset kuin asetuksessa esitetyt vastaavat syyt.

Päätelmänä on, etteivät sopimusluonnos ja asetus ole yhdenmukaisia tuomioiden tunnustamisen osalta.

2. Tuomioiden täytäntöönpano: Sopimuksen ja asetuksen välillä ei ole selviä eroja.

Tämän vuoksi komissio arvioi yhteisön etua seuraavasti:

- Yhteisön edun suojaamiseksi sen ulkoisen toimivallan yhteydessä on välttämätöntä, että sopimukseen sisältyy irtautumislauseke, jonka nojalla jäsenvaltioiden kesken voidaan soveltaa asetusta (EY) N:o 44/2001 sopimuksen vastaavien määräysten sijasta kaikissa kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.
- Se että yhteisö käyttää ulkoista toimivaltaa yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa edellyttää yhteisön liittymistä sopimukseen. On syytä muistaa, että Euroopan yhteisö on kummankin yleissopimuksen sopimuspuoli. Sopimusluonnokseen sisältyy jo nyt lauseke, joka mahdollistaa alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen pääsyn sopimuspuoliksi.

SUOSITUS

Edellä esitetyn perusteella komissio suosittelee, että

- neuvosto valtuuttaa komission neuvottelemaan vaarallisen toiminnan aiheuttamaa valtioiden rajojen yli ulottuvaa vahinkoa koskevasta siviilioikeudellisesta vastuusta tehtävän sopimuksen maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn yleissopimuksen sekä teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista tehdyn yleissopimuksen soveltamisalalla,
- koska komissio käy perustamissopimuksen mukaisesti nämä neuvottelut Euroopan yhteisön puolesta, neuvosto nimittää erityisen komitean avustamaan komissiota tässä tehtävässä,
- neuvosto antaa liitteenä olevat neuvotteluohjeet.

LIITE

NEUVOTTELUOHJEET

- (1) Komissio varmistaa, että sopimus on yhdenmukainen yhteisön asiaa koskevan lainsäädännön kanssa ja ympäristötiedon saantia ja ympäristövahinkovastuuta koskevien säädösehdotusten kanssa sekä alan kansainvälisten yleissopimusten kanssa, sekä yhteisön kestävää kehitystä koskevan strategian tavoitteiden kanssa mukaanlukien ennakoiva vaikutusten arviointi. Komissio varmistaa sen, että sopimukseen sisältyy yksi tai useampia lausekkeita, joiden nojalla Euroopan yhteisön jäsenvaltiot voivat soveltaa kansainvälisen sopimuksen määräysten sijasta asianomaista yhteisön lainsäädäntöä.
- (2) Komissio huolehtii siitä, että sopimukseen sisältyy määräyksiä, joiden nojalla yhteisöstä voi tulla sen sopimuspuoli.
- (3) Komissio antaa neuvostolle tiedon neuvottelujen tuloksista ja tarvittaessa neuvottelujen kuluessa mahdollisesti esille tulleista ongelmista.

DECLASSIFIED